

Załącznik do
UCHWAŁY NR XXV/377/2012
RADY MIEJSKIEJ W KOSZALINIE
z dnia 25 października 2012 roku

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2013 ROK**

WSTĘP

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania Programu są w dużej mierze kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych. Miejski Program jest realizacją zadań samorządu lokalnego oraz wpisuje się w politykę Państwa zawartą w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stanowi równocześnie podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy i priorytetów wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi integralną część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalina na lata 2009 – 2015 ” i wpisany jest w cel strategiczny nr 1 „ *Redukowanie zjawisk ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do marginalizacji społecznej*” oraz nr 2 „ *Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego*”.

Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

- 1) systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych i edukacyjnych),
- 2) wspieranie i zabezpieczanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową – w szczególności z zapewnieniem profesjonalnych form pomocy dzieciom wychowującym się w rodzinach alkoholowych,
- 3) ograniczanie dostępności do alkoholu,
- 4) wspieranie sektora pozarządowego i wolontariatu, aktywnych instytucji i środowisk lokalnych oraz współpracę z nimi.

Podstawą do nakreślenia działań w niniejszym Programie jest lokalna diagnoza dot. używania środków psychoaktywnych oraz wiążących się z tym problemów społecznych, przedstawiona w części diagnostycznej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalina na 2009 – 2015 rok”.

W wyniku przeprowadzonych w czerwcu 2010 roku badań na zlecenie Urzędu Miejskiego w Koszalinie dotyczących skali zjawisk i zagrożeń zjawiskami patologii indywidualnej w środowisku młodzieży szkolnej stwierdzono, iż 2/3 młodzieży szkół koszalińskich w wieku

13-18 lat w ostatnim okresie 12 miesięcy sięgało po alkohol (w tym klasy I szkół gimnazjalnych – 67,6%, II klas gimnazjalnych – 65 %, klas III gimnazjalnych 77,6%, I klas szkół ponadgimnazjalnych – 70%, II klas szkół ponadgimnazjalnych- 67,1 %). Chłopcy najczęściej sięgali po piwo - 39,8 %, zaś dziewczęta po wino – 22 % i wódkę - 15,1 %. Na badanej 100% populacji 43% przyznało, iż zakupiło alkohol bez problemu w sklepie. Na uwagę zasługuje fakt, iż 4,1 % badanej populacji podjęło inicjację alkoholową w pierwszych latach nauki (7 lat i mniej).

Poniżej tabela prezentuje miejsca , w których młodzież najczęściej spożywa alkohol.

Rozkład odpowiedzi w/g miejsc, w których najczęściej (tzw. pierwsze wskazanie) spożywano alkohol

Rozkład odpowiedzi w/g miejsc, w których najczęściej (tzw. pierwsze wskazanie) spożywano alkohol	Rozkład próby w/g płci		Razem
	chłopiec	dziewczyna	
nie dotyczy	215 26,9%	273 38,8%	488 32,5%
w swoim domu rodzinnym (mieszkanii)	101 12,6%	51 7,3%	152 10,1%
w obrebie szkoły	91 11,4%	69 9,8%	160 10,6%
na biwaku, wycieczce szkolnej itp.	42 5,3%	72 10,2%	114 7,6%
na ulicy	91 11,4%	79 11,2%	170 11,3%
w lokalu gastronomicznym	70 8,8%	94 13,4%	164 10,9%
w pubie, w klubie itp.	97 12,1%	64 9,1%	161 10,7%
w domu kolegów, koleżanek	68 8,5%	1 ,1%	69 4,6%
w parku, na podwórzu	25 3,1%		25 1,7%
Razem	800 100,0%	703 100,0%	1503 100,0%

W celu odkrycia źródeł problemów kształtujących społeczeństwo zostały przeprowadzone badania systemu rodzinnego dorosłych mieszkańców Koszalina, które wykazały, iż badani mają następujące oczekiwania względem rodziny: znalezienie pracy – 15,3 %, odzyskanie właściwych relacji rodzinnych – 26,8 %, stworzenie warunków dzieciom w celu podniesienia ich kwalifikacji i wiedzy- 15,9 %. Okazało się, iż najmniejsze oczekiwania w kwestii zmian w funkcjonowaniu rodziny mają osoby o wykształceniu podstawowym – 20,4 % oraz z wykształceniem wyższym 28,6 %.

Co piąty badany deklaruje niezadowolenie z relacji panujących w rodzinie nie chce, bądź nie wierzy, że sam może przyczynić się do tychże zmian.

Badania obrazują, iż największy wpływ na sytuację rodzinną mieszkańców Koszalina mają instytucje samorządowe – 30,9 % i rządowe – 22,5 %. Co czwarty respondent (23,5 %), za czynnik kształtujący rodzinę, uważa członków rodziny.

Analizując materiał badawczy na uwagę zasługują zachwianie poczucia bezpieczeństwa u 64,5% badanej populacji. Im badani starsi (35 lat i więcej) tym, ich poczucie bezpieczeństwa słabnie.

Osoby w rodzinach z problemem alkoholowym (37 %) mówią o swoim poczuciu bezpieczeństwa w 50 % w trybie warunkowym, ograniczając je do określonych sytuacji.

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość spożywania alkoholu przez osoby dorosłe.

Jak często w okresie minionych dwunastu miesięcy spożywał(a) Pan/Pani alkohol pod różnymi postaciami? (średnia miesięczna)

		Rozkład badanej próby w/g płci		Razem
		mężczyzna	kobieta	
Jak często w okresie minionych dwunastu miesięcy spożywał(a) Pan/Pani alkohol pod różnymi postaciami? (średnia miesięczna)	jestem abstynentem (abstynentką)	85 32,4%	77 30,9%	162 31,7%
	nie częściej niż jeden raz w tygodniu lub rzadziej	50 19,1%	46 18,5%	96 18,8%
	kilka razy w miesiącu, nieregularnie	42 16,0%	73 29,3%	115 22,5%
	częściej (wielokrotnie w miesiącu)	47 17,9%	34 13,7%	81 15,9%
	nie potrafię tego określić	28 10,7%	9 3,6%	37 7,2%
	jestem trzeźwiejącym alkoholikiem	10 3,8%	10 4,0%	20 3,9%
	Razem	262 100,0%	249 100,0%	511 100,0%

Wzrastająca liczba problemów związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu zobowiązuje władze różnego szczebla do rozszerzania i skoordynowania działań profilaktyczno - edukacyjnych, interwencyjnych oraz leczniczo rehabilitacyjnych, czemu będzie służyć niniejszy Program.

Ponadto Program opiera się na rekomendacjach i priorytetach dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowy Program Zdrowia oraz Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2011-2015.

Działania zawarte w Programie finansowane są ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Koordinacja działań ujętych w Programie prowadzona jest przez Pełnomocnika ds. Uzależnień.

W obszarze działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gmina Koszalin należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących i Dużych Miast, koordynowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

CEL PROGRAMU

Celem realizacji działań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest konsekwentne ograniczanie wśród mieszkańców Koszalina popytu na środki psychoaktywne, w szczególności alkohol oraz minimalizacja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem tych środków.

W osiągnięciu wyżej wskazanego celu służyć będzie realizacja zadań wyszczególnionych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok.

ZADANIA DO REALIZACJI

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, osób uzależnionych oraz współuzależnionych, w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie dostępności do oddziaływań terapeutycznych – program after care,
- 2) wspieranie działalności specjalistycznych poradni, punktów informacyjno – konsultacyjnych,
- 3) wspieranie programów wczesnej terapii dla osób bezdomnych oraz osób wychodzących z bezdomności,
- 4) wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób prowadzących terapię, pracujących w poradniach specjalistycznych,
- 5) zlecenie biegłym z listy Sądu Okręgowego w Koszalinie dokonywania badań w przedmiocie uzależnienia,
- 6) realizację zajęć terapeutycznych dla rodzin dotkniętych alkoholizmem odbywających się w ramach obozów socjoterapeutycznych oraz Pielgrzymkach Trzeźwościowych,
- 7) zakup usług na realizację programów ponadstandardowych w zakładach opieki zdrowotnej.
- 8) wspieranie programów terapeutycznych dla osób z podwójną diagnozą.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez :

- 1) wspieranie działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym procedury „Niebieska Karta”, działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) wspieranie działań o charakterze interwencji kryzysowej,
- 3) realizację procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
- 4) zwiększanie dostępności do zorganizowanych form pomocy specjalistycznej (m.in.: punkty konsultacyjno-interwencyjne, grupy wsparcia, telefony zaufania, informacja o możliwościach uzyskania pomocy, poradnictwo),
- 5) wspieranie realizacji programów terapeutycznych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), osób współuzależnionych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez :

- 1) realizację programów profilaktycznych w ramach profilaktyki szkolnej na rzecz dzieci i młodzieży, w szczególności w placówkach oświatowo – wychowawczych i wsparcia dziennego,
- 2) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, służących promocji zdrowego stylu życia:
  - a/ doposażanie i wyposażanie ogólnodostępnych placów zabaw w szczególności na terenie boisk szkolnych w ramach rządowego programu „Radosna Szkoła”,
  - b/ organizacja zajęć na basenie (wejścia za 1 zł),
  - c/ organizacja i współorganizacja Akcji Zima i Akcji Lato,
  - d/ organizacja i współorganizacja imprez promujących zdrowy styl życia,
  - e/ wspieranie uczniowskich klubów sportowych prowadzących działalność pozalekcyjną na terenie szkół,
- 3) wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności wychowawczych rodziców poprzez organizację spotkań z rodzicami w szkołach i poza nimi w ramach programu „Szkoła dla

Rodziców” oraz w ramach programów profilaktyczno edukacyjnych „Uniwersytet dla Rodziców”,

- 4) wspieranie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców miasta, działania podejmowane z Komendą Miejską Policji,
- 5) prowadzenie edukacji publicznej na rzecz mieszkańców (m.in.: wydawnictwa informacyjne, edukacyjne, media, kampanie profilaktyczne o zasięgu miejskim, regionalnym oraz ogólnopolskim, seminaria),
- 6) diagnozowanie i monitorowanie problemu uzależnień w społeczności lokalnej,
- 7) monitorowanie jakości i efektywności prowadzonych działań,
- 8) wspieranie działalności świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego,
- 9) wspieranie wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonego z programami profilaktycznymi – z rodzin pozostających pod opieką MOPS oraz rodzin wielodzietnych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez :

- 1) współpracę z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami fizycznymi, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu (w tym prowadzenie świetlic, Klubów AA , specjalistycznego punktu konsultacyjnego) oraz pozostałej działalności statutowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) dofinansowanie do zlecanych przez Urząd szkoleń dla: pedagogów szkolnych, Funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej , liderów AA, członków MKRPA , kuratorów sądowych w zakresie przemocy domowej i przeciwdziałania uzależnieniom.
- 3) wspomaganie Miejskiej Policji w zakresie :
  - a/ działań prewencyjnych podejmowanych na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców miasta, w szczególności młodzieży szkolnej, przez ograniczenie zjawisk patologicznych w zakresie uzależnień,
  - b/ działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,
  - c/ realizacji III etapu programu PRO FUTURO - Na przyszłość,

d/ organizowania specjalistycznych szkoleń z zakresu problematyki alkoholowej dla kierowców zawodowych (np. autobusowe zakłady miejskie) oraz wprowadzenie profilaktycznych programów pracowniczych w zakładach komunikacji miejskiej.

5. Ograniczanie dostępności do alkoholu, w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie kontroli w punktach podawania i sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim.
- 2) ograniczenie dostępności alkoholu poprzez bezwzględne przestrzeganie, w okresie obowiązywania programu, ustalonej stosownymi uchwałami Rady Miasta Koszalina, liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Koszalina.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Realizacja Programu oraz zadań własnych gminy w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom koordynowana jest przez Pełnomocnika ds. Uzależnień.
2. Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Prezydent Miasta składa Radzie Miejskiej corocznie sprawozdanie z wykonania zadań Programu.
4. Zadania na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, należące do sfery zadań publicznych zawartych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, będą realizowane w oparciu o zapisy tejże ustawy.

5. Projekt wydatków związanych z realizacją Programu

LP.	Nazwa zadania	Planowane wydatki w 2013 roku
1.	FORMY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO, PROFILAKTYKA EDUKACYJNA:	990 000
2.	WSPOMAGANIE DZIAŁAŃ POLICJI:	50.000
3.	WSPIERANIE organizacji pozarządowych , kościoła katolickiego oraz innych związków wyznaniowych, jednostek organizacyjnych w zakresie realizacji zadań wynikających z programu	900.000
4.	Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koszalinie	83.000
5.	PROGRAMY TERAPEUTYCZNE	220.000
6.	POZOSTAŁE	7.000
RAZEM :		2.250.000

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KOSZALINIE

1. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „MKRPA” uczestniczą w :
  - a) posiedzeniach plenarnych (odbywających się raz w miesiącu),
  - b) posiedzeniach motywacyjnych (w składach trzy osobowych raz w miesiącu),
  - c) posiedzeniach problemowych w zależności od ilości spraw,
  - d) przeprowadzaniu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (w składach trzy osobowych, każdy zespół po dwie kontrole w miesiącu).
2. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Komisji :
  - a) za każdy udział w plenarnym posiedzeniu dla Przewodniczącego Komisji 5%,
  - b) za każdy udział w plenarnym posiedzeniu dla Członka Komisji 3%,
  - c) za każdy udział w zespole motywacyjnym dla Członka Komisji i Przewodniczącego 8%,
  - d) za każdy udział w posiedzeniach problemowych dla Członka Komisji i Przewodniczącego 2%,
  - e) za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych wg harmonogramu kontroli zatwierdzonego przez Prezydenta Miasta Koszalina dla Członka Komisji i Przewodniczącego - 5%,aktualnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
3. Wynagrodzenia, o których mowa w ust.2, od a do e, obniża się w przypadku nieobecności o 100 %.
4. Podstawą do wypłaty wynagrodzeń dla członków MKRPA stanowi sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego MKRPA zestawienie liczby posiedzeń wraz z listami obecności, przedłożone Prezydentowi Miasta Koszalina, w terminie do dnia 5-tego każdego miesiąca.
5. Wypłata wynagrodzeń dokonywana będzie na podstawie list wypłat w Kasie Urzędu Miejskiego do 15-tego dnia każdego miesiąca.
6. Na wniosek członka MKRPA wynagrodzenie będzie płatne przelewem na wskazane przez niego konto.

REALIZATORZY I WSPÓŁREALIZATORZY PROGRAMU :

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - bierze udział przy konstruowaniu i realizacji miejskiego programu, opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, podejmuje działania zmierzające do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu, dokonuje kontroli placówek handlujących alkoholem,
  2. Pełnomocnik ds. Uzależnień – pełni funkcje koordynatora realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  3. Placówki oświatowe : szkoły, Miejska Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna prowadzi profilaktyczną działalność informacyjno – edukacyjną, programy dla rodziców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
  4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – wykonują prace socjalną z rodzinami z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie, motywuje do podjęcia leczenia, organizuje wypoczynek letni dla dzieci, udziela pomocy osobom , które podjęły leczenie odwykowe, w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego udziela pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje przemoc, prowadzi pomoc grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym w ramach Klub Integracji Społecznej ,
  5. Komenda Miejska Policji w Koszalinie - pełni funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie , egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi spotkania z młodzieżą szkolną, prowadzi akcję skierowaną do kierowców „Trzeźwy Poranek”,
  6. Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  7. Straż Miejska – kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem w zakresie ładu i porządku publicznego, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
  8. organizacje pozarządowe, instytucje miejskie oraz kościoły i związki wyznaniowe – realizują statutowe zapisy w zakresie uzależnień (w ramach otwartego konkursu ofert).
-

Opracowanie wspólne :

1/ Pełnomocnik ds. Uzależnień

Małgorzata Borek

2/ Członkowie Miejskiej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie:

1. Bogumiła Szczepanik – Przewodnicząca
2. Stefan Romecki - Wiceprzewodniczący
3. Andrzej Myzik członek
4. Ludomira Kałus członek
5. Andrzej Rój członek
6. Zbigniew Cieślik członek
7. Wioletta Knapik członek
8. Ewa Antoszak członek
9. Teresa Rudzińska członek

Przewodniczący Rady Miejskiej

Stefan Turowski